

El Viatge d'en Gossypium: El fil de cotó

Aquesta història comença a Europa. En Gossypium necessita una samarreta per protegir-se del fred i del sol. Vol aprendre quins són els passos per fabricar una samarreta i fer-se'n una ell mateix.

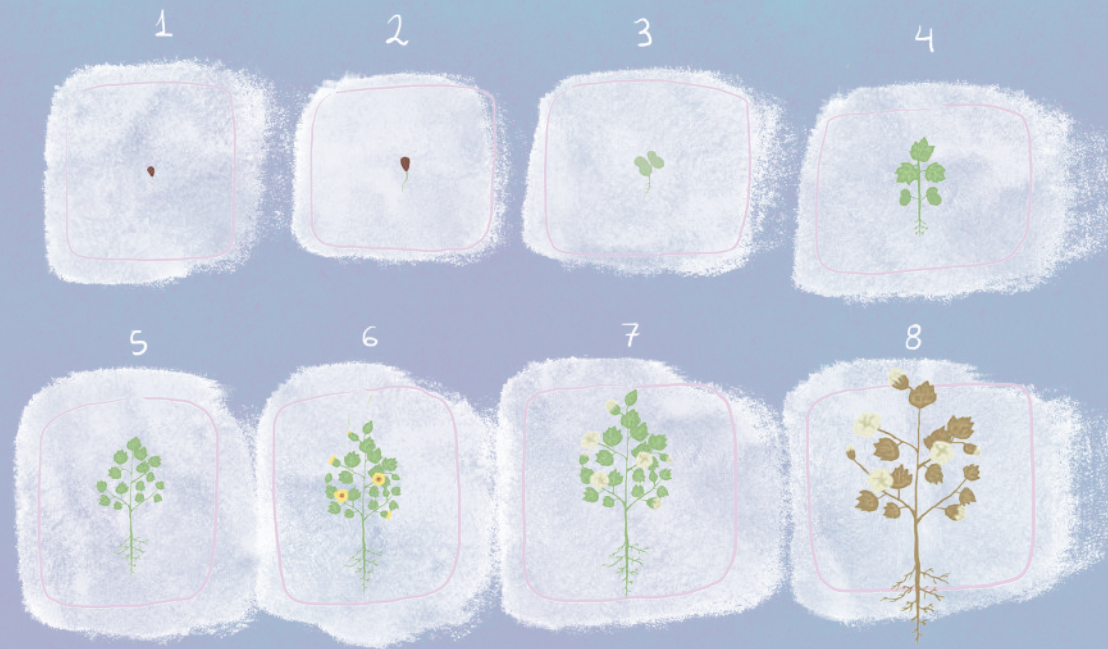
Hola, com esteu?

Em dic Gossypium, com el nom de la planta d'on s'obté el cotó, és a dir, un dels materials que s'utilitza per fer samarretes, pijames, etc. Vinc d'un lloc on fa fred a l'hivern i molta calor a l'estiu, i per això necessito alguna cosa per tapar-me i protegir-me. Sabeu on puc aconseguir una samarreta? La roba es pot obtenir a molts llocs: botigues, mercats, espais d'intercanvi... Però jo no vull comprar-la, jo el que vull és descobrir com es fa i fer-me una samarreta jo mateix.

M'acompanyeu en aquest viatge?

La primera parada d'aquest viatge són els camps de cotó dels EUA, on en Gossy coneix com és la planta del cotó i les boletes blanques d'on s'extreu.

El viatge d'en Gossy va començar als Estats Units, un país gegantí on, segons li havien explicat, hi havia grans camps de cotó on es podria fabricar la seva samarreta. Caminava per un camp ple de plantes precioses plenes d'unes boletes blanques i suaus. No sabia què eren ni tampoc no trobava ningú que el pogués ajudar. Aleshores un ocell va aterrar a la seva espatlla i en Gossy es va quedar fascinat observant-lo. Tot seguit, l'ocell va volar més lluny, es va plantar al terra i va començar a piular. Semblava que l'estigués cridant.

En Gossy s'hi va apropar i va veure una dona que recollia boletes blanques. En Gossypium es va presentar a la dona i li va explicar la seva història. Ella li va dir que aquells camps eren de cotó, i les boletes blanques eren d'on s'extreia el teixit. Va ensenyar-li com es recol·lectaven i li va regalar unes quantes boletes perquè les guardés i es pogués fer la samarreta. En Gossy li va donar les gràcies i va continuar l'aventura darrere d'aquell ocell que semblava que el guiaria en el seu periple.

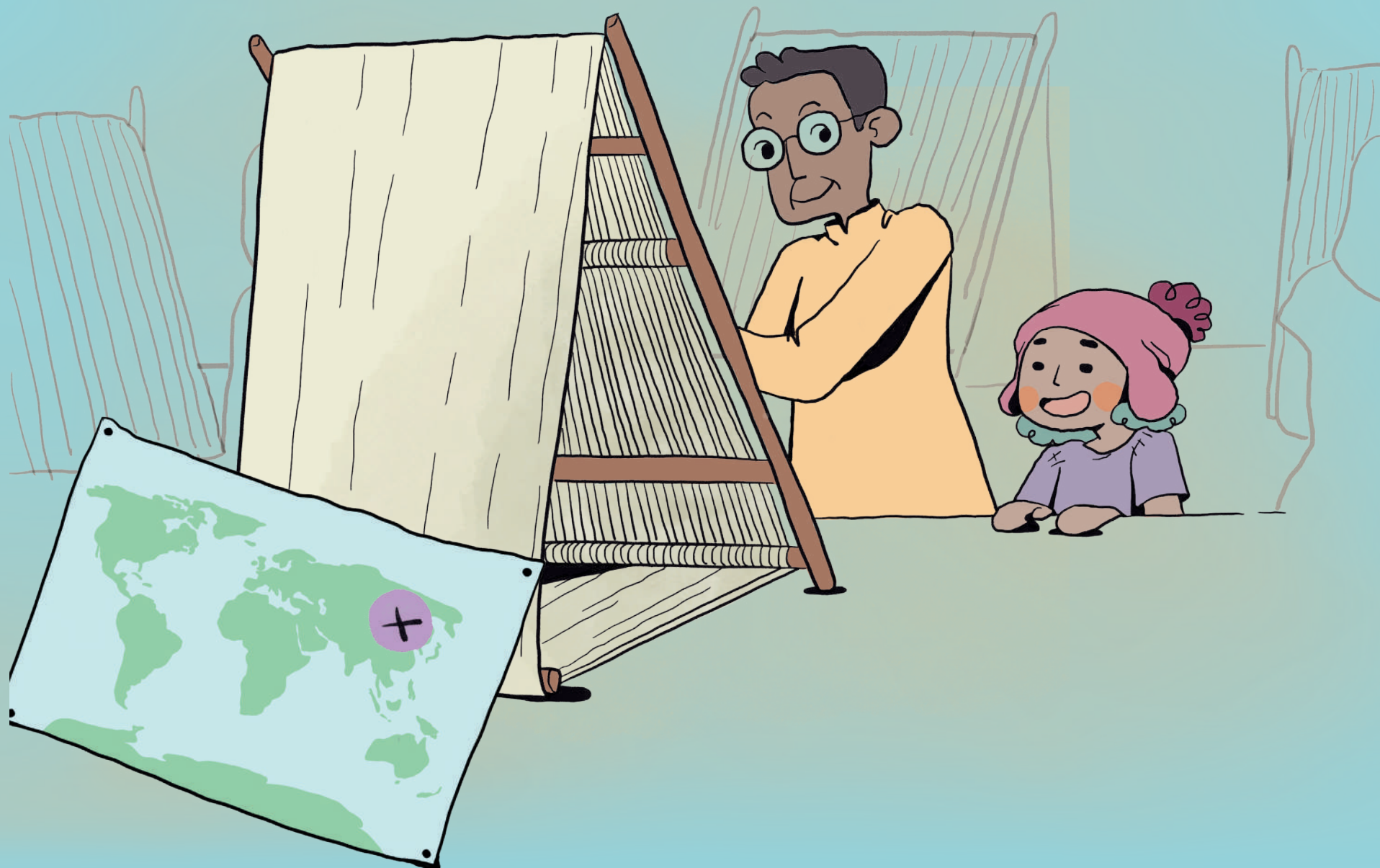
El segon lloc que visita en Gossypium és una filatura. Allà coneix una senyora molt agradable que li ensenya com es transformen les boles de cotó en fils.

En Gossypium va caminar hores i hores per un sender envoltat de camps de cotó mentre s'entretenia amb les boletes que li havia donat la dona. L'ocell, que anava més endavant fent saltirons, va començar a piular i va volar fins a una casa que es trobava al final del camí. En Gossypium el va seguir i es va aturar al davant de la porta. Va fer sonar el timbre, però ningú no va obrir. Aleshores va sentir un soroll a la part del darrere de la casa i va anar cap allà. Va trobar una dona que tallava llenya. En Gossy li va ensenyar les boletes de cotó i li va explicar que es volia fer una samarreta. La dona li va fer gestos perquè l'acompanyés, i tots dos van entrar dins de casa. Li va ensenyar una habitació plena de boletes de cotó i una pila de cabdells de fil. Tot seguit, li va explicar els passos fins que el cotó es transforma en fil: primer es neteja el cotó. Després, s'estira el fil: es pot fer de manera tradicional, amb l'ajut d'un objecte que s'anomena fus, o de manera automàtica, com es fa a moltes fàbriques. Seguidament, la dona va transformar les seves boletes en fil i el va animar a continuar el camí.

En Gossypium va donar les gràcies a aquella dona tan generosa i se'n va anar amb un cabdell a la butxaca i moltíssimes ganes de continuar el viatge. Cada cop estava més a prop d'aconseguir l'objectiu que s'havia proposat: fabricar-se una samarreta amb les seves mans.

En Gossy viatja a la Xina amb el cabdell i visita un teler. Allà aprèn com es teixeixen els cabdells de fil per crear la tela de la seva samarreta.

En Gossy va continuar ben content el viatge després d'haver aconseguit transformar les boletes de cotó en fil. Va caminar setmanes i setmanes fins que va arribar a la Xina seguint aquell misteriós ocell que semblava guiar-lo.

Va entrar en un bosc molt bonic, amb molts arbres, moltes plantes i molts ocells que cantaven. En Gossypium saltironejava, cantussejava amb els ocells i observava els arbres sense adonar-se que el camí començava a inclinar-se i el terra era ple de roques i troncs. Aleshores, un peu se li va enganxar a un tronc, va ensopegar i va caure. El fil que duia a les mans se li va escapar i va començar a rodolar cap avall. Per sort, una de les puntes del fil va quedar enredada a la branca d'un arbre. En Gossy va aconseguir agafar-la i estirar-la per continuar el recorregut del fil. Llavors es va adonar que havia baixat tot el pendent. Va mirar al voltant i va trobar una petita fàbrica una mica apartada. Just al costat de la porta, hi havia un home que descansava i que va resultar ser un dels treballadors de la fàbrica.

Quan en Gossy li va explicar la seva història, l'home el va convidar a entrar perquè veiés la fàbrica per dins: era un espai molt gran ple de persones assegudes cada una davant d'un telar on passaven a poc a poc els fils i formaven un teixit. Li va donar un petit telar perquè pogués teixir.

Amb una agulla i una mica de fil, en Gossy va cosir la tela i la va transformar en una samarreta. Ja la tenia feta!

En Gossy va acabar de cosir la samarreta, però no li agradava que fos blanca. Volia tenyir-la d'algun color més cridaner, però no sabia com fer-ho. Va continuar el camí, guiat per aquell ocell tan simpàtic, fins que va arribar a un poblet. L'ocell va començar a giravoltar damunt d'un petit llac on algú s'estava banyant.

-Hola, Llätzer! -li va dir a l'ocell que havia guiat en Gossy tot el camí-. Veig que avui em portes companyia...

La persona es va dirigir a en Gossypium i li va explicar que aquell ocell era el guardià del medi ambient i que la seva missió era viatjar pel món guiant tothom que volgués aprendre i cuidar el planeta. Si ell era allà, volia dir que desitjava fer-ho. En Gossy va mirar-la sorprès, sense acabar d'entendre a què es referia la Jara, que era el nom d'aquella dona.

La Jara li va explicar que va haver de deixar de treballar a la fàbrica perquè els productes químics que es feien servir per tenyir la roba contaminaven no solament el medi ambient, sinó que també afectaven la salut de les persones, com era el seu cas. Ella havia après a tenyir la roba d'una manera natural, sense haver de perjudicar ni la natura ni la salut d'animals o persones.

En Gossy va pensar en tot el que li havia explicat la Jara i li va demanar que l'ajudés a tenyir la samarreta de color violeta, sense contaminar res. Ella va somriure i va assentir, i aleshores van utilitzar tints naturals, concretament la remolatxa i les flors.

Després, es va quedar en silenci reflexionant sobre el que era un tint natural. Sabeu que es pot pintar de verd utilitzant un element de la natura? I de violeta? Va agafar la samarreta i la va tenyir de color violeta seguint les seves indicacions. Aleshores, va donar les gràcies a la Java i va decidir tornar a casa amb tot el que havia après.

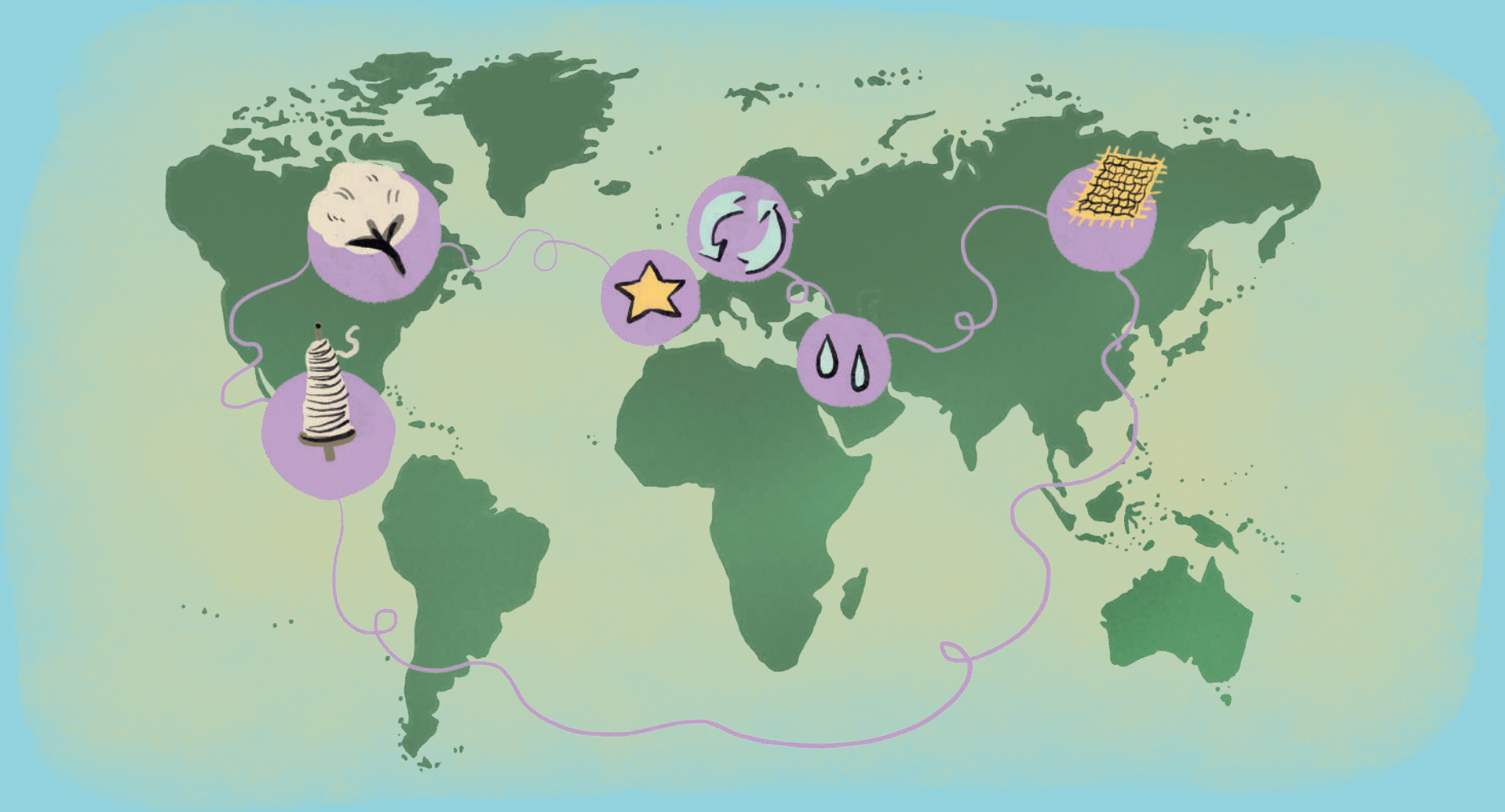
Amb la seva samarreta, en *Gossypium* arriba a l'Índia, on li expliquen com tenyir la roba d'una manera natural i sense contaminar el medi ambient.

El viatge d'en Gossypium acaba quan enllesteix la seva samarreta, però el seu aprenentatge conclou quan descobreix que la roba no té una sola vida, sinó que es pot reutilitzar per transformar-se en moltes més peces: bosses, draps...

El viatge havia acabat, en Gossypium havia tornat a casa molt content perquè havia aconseguit el seu objectiu: fer-se una samarreta ell mateix. Havia estat una feina feixuga, però se n'havia sortit. Havia estat valent, perquè havia fet realitat el seu somni, però el més important era el que havia après del viatge: fer una peça de roba és complex i requereix molt d'esforç, per això és fonamental cuidar-la perquè duri molts anys i buscar-li una nova vida abans de llençar-la. Vosaltres què faríeu amb la roba per no llençar-la?

Gràcies a aquest viatge, en Gossy va aprendre una lliçó ben valuosa: l'important és allargar la vida de la roba tant com sigui possible; així, respectem i cuidem tant la salut de les persones com el planeta on vivim.

Aquest document està publicat amb una llicència de Creative Commons Reconeixement-No Comercial. Compartir igual 3.0 Espanya.

Es pot consultar a: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/legalcode.es>

Aquesta llicència implica que aquest material pot ser: reproduït, distribuït i comunicat públicament sempre que se'n reconegui l'autoria. No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades. A més, la distribució d'aquestes obres derivades s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

Llicència: Creative Commons Zero.

Edita: Moda re-, societat cooperativa d'iniciativa social. Madrid, abril de 2022.

Elaboració: Irene Febrer Daunas i Elvira G. Mirlo.

Disseny i maquetació: César Cela.

Il·lustracions: Sara Caballeria.

Agraïments: Volem donar les gràcies a tot l'equip de Formació i Treball, concretament al Miquel, la Paula, la Marina i la Yolanda. També volem agrair les aportacions externes fetes per la Laura i la Glòria, així com reconèixer totes les entitats vinculades al projecte Moda re-.

